

פסיכולוגיה חינוכית בקהילה החרדית - זהות ותרבות מקצועית

סדנת למידה והתנסות

מרצות: נעמי ספירו

מטרות הקורס:

- העמקה וברור של סוגיות מתחום פסיכולוגיה ורב תרבותיות, במחקר ובפרקטיקה.
- הכרות עם עבודה פסיכולוגית חינוכית במערכת החינוך, תוך התייחסות לסוגיות של הקשר, תרבותי, חברתי, וארגוני.
- פתוח זהות מקצועית וכושר רפלקטיבי כתשתית להכשרה המקצועית.
- הכרות וחשיבה על תפקיד הפסיכולוג/ית החינוכי/ת בכלל, ובמגזר החרדי בפרט תוך התייחסות לאפיונים המיוחדים והצרכים של הקהילה החרדית תוך זיקה למערכת הרחבה מספקת השירותים החינוכיים חברתיים, המשפחה כגורם מחנך הסביבה הקהילה ועוד.
- בנייה של תפיסת תפקיד ראשונית באמצעים מגוונים: קריאת ביקורתית של ספרות מקצועית, ניתוחי מקרה, תצפית בשדה, סיורים, חשיפה ועבור של תהליכים התנסותיים אישיים.

נושאים מרכזיים:

- הכרות עם המערכת החינוכית: אבחון מערכת, תפקידו ומקומו של הפסיכולוג/ית החינוכי/ת בתוכה. הדומה והשונה בבואנו לבחון נושא זה במערכת החינוך החרדית.
- סוגיות מפתח מקצועיות והתאמה תרבותית: ייעוץ להורים, אבחון פסיכולוגי, חינוך מיוחד, ייעוץ למנהל/ת בית הספר. דיון כולל בסוגיות אלה תוך העמקה בייחודיות למגזר.
- אתיקה מקצועית וסוגיות תרבותיות: ברור ערכים במפגש עם הדיסיפלינה הפסיכולוגית.

- זהות מקצועית וזהות אישית: הפסיכולוג/ית בחברה החרדית (כולל דיון במקומן של דמויות מפתח כמו רב).
- שדה הפעולה הפסיכולוגי חינוכי, בישראל: אתגרים עתידיים בהשתלבות מקצועית במערכת.

דרישות הקורס:

נוכחות מלאה
 השתתפות פעולה בשיעורים ובסדורים
 תיעוד תהליך הלמידה וההתפתחות ביומן רציף
 קריאה ביבליוגרפית
 כתיבה והגשת עבודות כתובות: באמצע ובסוף כל סמסטר. פרוט "מסר בהמשך.
 בסמסטר ב' התבקש על סטודנטית להעמיק בלמידה וחקר של נושא פסיכולוגי חינוכי שייבחר בתאום עם המרצות, ולהציגו לקבוצה כבסיס ללמידה אישית וקבוצתית.

רשימה ביבליוגרפית חלקית:

תינתן הנחייה על קריאת חובה ורשות לכל שיעור

- בטלר, ר' (1997). התרומות האפשריות של הערכה פסיכו-ארגונית של מערכות חינוכיות לעבודת הפסיכולוג בבית הספר. בתוך : א. לסט (עורך): *עבודה פסיכולוגית בבית הספר*. (ע"מ 37-11). הוצאת מאגנס.
- בינימיני, ק' (1981). על ארבעה הלקוחות של פסיכולוג בית הספר, *פסיכולוגיה ויעוץ בחינוך*, 14, 21-29.
- וויל, ג' (2008). *סוגיות רב תרבותיות בפסיכולוגיה חינוכית*. המנהל הפדגוגי, שפ"י, משרד החינוך.
- לוינסון, ש' (1997). הפסיכולוגיה בישראל, *פסיכולוגיה* (11), 109-120.

שפ"י (2013) עבודת הפסיכולוג החינוכי במגזר החרדי: קיום מנחים מתוך אתר שפ"י
<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Shefi/gapim/psychology/ForumMigzarCharedi.htm>

Bilu, Y., & Witztum, E. (2012). Culturally Sensitive Therapy with Ultra-Orthodox Patients: The Strategic Employment of Religious Idioms of Distress. Case Studies of Unorthodox Therapy of Orthodox Patients

Kagitcibasi, C. & Poortinga, Y.H. (2000). Cross-cultural psychology: Issues and overarching themes. *Journal of Cross-cultural Psychology*, 31 (3), 129-147

Shweder, RA. (1991). *Thinking Through Cultures: Expeditions in Cultural Psychology*. Cambridge: Harvard University Press

Suh, E. M., & Koo, J. (2008). Comparing subjective well-being across cultures and nations: The "what" and "why" questions. In M. Eid & R. J. Larsen (Eds), *The science of subjective well-being* (pp. 414-427). New York: Guilford Press

APA (2002) Guidelines on Multicultural Education, training, research, practice and Organizational Change for Psychologists

Monk, G., Winslade, J. & Sinclair S. (2008) *New Horizons Multicultural Counseling*, Los Angeles: Sage

